

Zondag 9 juli 2017

Op zoek naar rust

Lezingen: Zacharia 9 : 9 – 12

Mattheüs 11 : 25 – 30

Zullen we het vanmorgen eens hebben over onze vermoeidheid? Gewoon met elkaar eens aandacht schenken aan al die zaken, groot of klein, die het leven soms zo ongekend vermoeiend maken.

De vermoeienissen die het gevolg zijn van de politiek, in de wereld, waar zo voor idealen wordt gevochten en waar idealen zo met de voeten getreden worden. De slopende formatie-debatten in ons land, de wereld die in brand staat... de diepe echte vermoeidheid die een mens bevangt die durft te kijken naar het leed van zo velen in deze wereld, dat maar niet ophoudt...

De vermoeidheid van onze slapeloze nachten, om zo veel dat mis gaat..., of anders dan wij zelf graag zouden zien..., in onze wereld, omgevin, in onze families, of soms nog dichterbij -een mens kan moe worden van zichzelf...

Het zou weinig moeite kosten vanmorgen heel wat tijd vullen met onze vermoeidheden. Maar goddank klinkt vanmorgen, ineens, een ander woord. Het woord van Jezus : 'Ik zal u rust geven.' En het bijzondere is, dat woord/ dat wil ons aanraken. Rust is misschien wel een oerverlangen van de mens. Even geen lasten op de schouders.

En dan komt in deze periode van het jaar, waarin zoveel mensen op vakantie gaan, ook het contrast naar voren. Tussen aan de ene kant: al die mensen die erop uittrekken in de hoop wat rust te vinden.

En zoveel anderen, die gekluisterd zijn aan huis, mensen, van jong tot oud, in het ziekenhuis of mensen met weinig geld om te besteden. Hoezo er lekker op uit?

Zovelen kunnen niet gaan of staan waar ze willen, letterlijk, omdat ze afhankelijk zijn van hulp door anderen, van een rolstoel, of figuurlijk omdat ze belast zijn door verplichtingen, zoveel mensen, beperkt in mogelijkheden naar lichaam of geest. Rust, betekent dan eerder: laat me met rust, geen pijnlijke behandelingen meer, geen vragen meer alsjeblieft..., geen politiek geharrewar over zorg die noodzakelijk is, onbetaalbaar schijnt te worden.

Rust, of u nu binnenkort weggaat of juist aan uw plek gekluisterd bent, of u straks op de camping vertoeft of buiten op uw balkon zit.....

In welke situatie wij ons ook bevinden, hoe klinken die woorden van Jezus: Kom naar Mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, dan zal ik rust geven. Neem mijn juk op je en leer van mij, dan zul je rust vinden, want mijn juk is zacht en mijn last is licht.

Bij rust gaat het ook om de last die we op onze schouders dragen. Of in vakantietermen te blijven: wat nemen we mee als bagage en wat is eigenlijk ballast? En dat kunnen we ook in figuurlijke zin doortrekken: wat heeft een mens soms ook veel te dragen.

Wat kan een juk zwaar zijn. Misschien zijn er onder u nog wel die vroeger echt een juk op de schouders hebben gedragen. Een soort houten balk, die op de schouder wordt gedragen om een last te verplaatsen.

Aan beide uiteindes zit een haak of een inkeping, waaraan een touw of een ketting met een mand of een emmer kan worden bevestigd. Een juk met twee emmers water is in Nederland het traditionele beeld. Denkt u maar aan afbeelding bij het kinderliedje “twee emmertjes water halen”
En zo’n juk kan best zwaar zijn en daar word je moe van.

Om zware lasten te dragen gebruiken we geen juk meer, maar toch kunnen we soms een zware last te dragen hebben. Welke dat zijn is natuurlijk voor iedereen verschillend.

Een paar voorbeelden:

Godsdienst kan bijvoorbeeld voor mensen een knellend juk zijn. Als het lasten en schuldgevoelens op de schouders legt. Steeds maar weer het gevoel dat een mens niet voldoet aan wat geloof en kerk van hen verlangt.

Ook werk kan een enorm juk op je schouders leggen. Een overvolle agenda of het gevoel steeds harder te moeten werken om mee te kunnen komen. Of je hebt geen werk, geen plezier in je werk. Of met steeds minder mensen en middelen moet je steeds meer werk verrichten.

En je kunt ook jezelf een juk opleggen. Steeds tegen jezelf zeggen dat je niet veel voorstelt, dat je een mislukking bent. Zo kan ons gepieker een knellend juk worden.

Wanneer je op vragen die het leven je stelt antwoord zoekt en dat vervolgens dus niet vindt.

Jezus wil ons van al die jukken bevrijden maar moet Hij er dan een ander voor in de plaats leggen?

‘Neem mijn juk op je en leer van mij. Mijn juk is zacht en mijn last is licht.

Maar hoe zacht een juk ook is, het blijft wel een juk. Hoe licht een last op de schouders ook is, het blijft natuurlijk wel een last om te dragen.

Zo is dit beeld van Jezus voor ons ook helemaal niet meteen duidelijk.

Voor een jood uit Jezus’ dagen is het beeld van het juk onmiddellijk duidelijk. Want een jood die leefde naar de Tora, de Wet van Mozes, had het juk van de geboden op zich genomen. Dat is allereerst iets vreugdevols. Want tot op de dag van vandaag viert de synagoge op een uitbundige manier het feest van de vreugde der Wet.

Met de Torarollen in de hand dansen de mensen in het rond. Uit blijdschap vanwege de Tora, de joodse wet. Maar het werd langzamerhand een steeds zwaarder juk, uiteindelijk waren er 613 voorschriften, die het leven steeds ingewikkelder maakten. Daar had je schriftegeleerden voor nodig.

Matteüs is een Schriftgeleerde. Een man thuis in de joodse traditie. En Jezus wordt bij deze Schriftgeleerde ‘zachtmoedig en eenvoudig van hart’ genoemd.

En Jezus gunt rust aan allen ‘die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan’.

Niet alleen onder de lasten van de wet, maar ook onder de lasten van het dagelijks leven.

Waar het hier in het Evangelie waarschijnlijk letterlijk over gaat, is over dagloners die moeten zien rond te komen van een karig loon in Galilea. Een onzeker en hard bestaan. Want iedere dag moet je maar weer aan werk zien te komen. Het zijn mensen die spottend ‘kinderen’ – eenvoudige mensen (NBV) worden genoemd: de ongeletterden, die al die 613 voorschriften niet kennen.

Van deze naam maakt Jezus echter een geuzennaam. Niet de mensen die als wijs en verstandig gelden, maar juist de eenvoudigen van hart staan open voor de boodschap van het koninkrijk van God.

Daar dankt Jezus zijn Vader voor. Hier zien we weer de omkering van het evangelie: de laatsten worden de eersten. Het begint bij de mensen voor wie het niet wordt verwacht.. Aan deze mensen belooft Jezus rust.

En dat is niet alleen voor straks, ooit, ver weg, in de hemel of zoiets. Maar het is hier en nu te proeven. Ieder in vrede onder de eigen vijgenboom.

U mag allemaal uw bagage behouden, maar uw ballast mag u eveneens allemaal in vrede achter u laten.

Niet meer opgejaagd. Niet meer: geplaagd door getob.

Wat ik een ieder van u wens en toebidt, is dat uw juk zacht en uw last licht zal worden. Dat is natuurlijk niet altijd zo. Dat weet

ik maar al te goed. Er zijn zoveel pijnlijke verhalen zijn. De zorg en het stille verdriet dat niet wordt gezien. De eenzaamheid waar zo snel aan voorbij wordt gegaan. Het gemis van een man, een vrouw, een moeder, een vader, een kind. De ziekte in het lichaam of van de geest. Sommigen moeten heel veel ballast dragen in hun leven.

‘Komt tot mij, allen die vermoeid en belast zijn.’ Allen, niemand uitgezonderd. Jezus nodigt een ieder uit het juk af te leggen, de frustraties, pijnen, verdriet, schuld en wat niet al achter ons te laten.

En op weg te gaan zonder ballast en met als bagage...

Met als bagage:

de ervaring dat mensen opbloeien in een sfeer van aanvaarding en zachtmoedigheid.

En waar die sfeer kapot wordt gemaakt gaan mensen ballast op elkaars schouders stapelen.

Deze evangeliewoorden, over de lichte last, zeggen niet alleen iets over Jezus, maar misschien nog wel meer over zijn navolgers en over onszelf.

Ze bevatten een oproep om met dezelfde vriendelijkheid en eenvoud met elkaar om te gaan. En als we dat doen, dan houden we de last werkelijk licht.

Kom naar mij... en ik zal jullie rust geven.

De rust, die we dan vinden is niet de rust van ‘op je lauweren rusten’. Er wordt immers gelijk al weer gesproken over een juk. Maar dan van een juk van zachtmoedigheid.

En als de rust en de vrede van hier met ons zullen meegaan,
is niet alle onrust verdwenen, is er nog steeds onvrede om te
bestrijden. Laten we het niet te mooi maken. We weten wel beter,
onze ervaring is helaas anders.

Die onrust en onvrede maken deel uit van het mensenleven, dat
weten we maar al te goed.

En toch: zullen wij dan niet in navolging van Jezus ons ervoor
inzetten dat
rust en vrede – onze metgezel te zijn.
Tot vreugde voor onszelf en de ander.

Dat dit, met Zacharia, onze verwachting zal zijn:

dat messiaanse leven,
een leven van rust en zachtmoedigheid,
dat leven komt niet zegepralend binnen,
maar nadert in een nederige gestalte,
komt als een schamele man op een ezel aanrijden.

Om ons te behoeden en op handen te dragen.

Gereformeerde Kerk, Loosdrecht
ds. Hillegonda Ploeger